

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายธานีศ เกศวพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๑/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๕๐

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายเฉลิม เหล่าสุวรรณ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายเฉลิม เหล่าสุวรรณ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ส่งคำร้อง ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓๕ กรณีนายเฉลิม เหล่าสุวรรณ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า นายเฉลิม เหล่าสุวรรณ ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าวเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๕๓,๔๔๘,๓๕๕.๖๑ บาท ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๓ ครั้ง และปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ เพียง ๒ ครั้ง คือ กรณีเข้ารับตำแหน่งยื่นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๓ และกรณีพ้นจากตำแหน่งยื่นเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓ ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแต่อย่างใด สำนักงาน ป.ป.ช. จึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๕๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๘ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๗๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ และ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๑๓๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

ต่อมาผู้ร้องได้มีคำสั่งให้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

(๑) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๘๕ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ถึงปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งเอกสารหลักฐาน กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาได้ดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้มีหนังสือ ที่ สข ๕๑๐๐๒/๘๔๕ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องมาให้ผู้ร้องทราบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบตามลำดับ คือ หนังสือ ที่ สข (ส.จ.) ๕๑๐๐๒/๐๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบเกี่ยวกับหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี หากไม่ปฏิบัติตามจะเป็นกรณีใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภายในเวลาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด มีผลทำให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีต้องพ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งและมีมูลเป็นความผิดอาญา หนังสือ ที่ สข ๕๑๐๐๒/ว.๐๑๑ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๗ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเข้าร่วมประชุม รับฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ก่อนถึงกำหนดพ้นจากตำแหน่ง (๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗) และหนังสือ ที่ สข ๕๑๐๐๒/ว.๐๕๑ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๘ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเตรียมยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีต่อผู้ร้อง ระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๘ โดยได้ส่งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินมาพร้อมด้วย

(๒) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงนางสายใจ เรืองกุล ผู้รับหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๕๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๘ นางสายใจให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานเป็นญาติกับผู้ถูกร้อง ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และเป็นแพทย์ประจำตำบล พยานเป็นผู้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แทนผู้ถูกร้อง เมื่อรับหนังสือแล้ว ได้นำไปให้นางสาววันดี เหล่าสุวรรณ ซึ่งเป็นบุตรสาวของผู้ถูกร้อง

(๓) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๓ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงนางสาววันดี เหล่าสุวรรณ ผู้รับหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๑๓๗๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๑๓๓๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ นางสาววันดีให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานเป็นบุตรสาวของผู้ถูกร้อง ประกอบอาชีพรับราชการครู พยานเป็นผู้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ดังกล่าวแทนผู้ถูกร้อง เมื่อรับหนังสือแล้วได้นำไปให้ภรรยาของผู้ถูกร้องทั้งสองฉบับ รวมถึงหนังสือที่ได้รับจากนางสายใจ เรืองกุล

(๔) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงนายสรรเพชญ กุลวิจิตร เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับ ๗ ว ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา นายสรรเพชญ ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานมีหน้าที่ประสานงานกับสมาชิกสภาฯ และสำนักงาน ป.ป.ช. เกี่ยวกับเรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ต่อผู้ร้อง ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาได้มีหนังสือ ที่ สข (ส.จ.) ๕๑๐๐๒/๐๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ แจ้งเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารและสมาชิก สภาท้องถิ่นต่อผู้ร้อง รวมทั้งได้นำหนังสือกรมการปกครอง ลับ ค่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว.๘๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๕ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแจ้งให้ทราบในที่ประชุมสภาฯ สมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๔๕ นอกจากนั้นในช่วงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้มาปฏิบัติราชการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารและ สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ขึ้นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งไว้แต่ยังดำเนินการไม่เรียบร้อยและตรวจสอบ กรณีอื่น ๆ พยานเป็นผู้ประสานงานกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. และผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้เข้าพบเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๕

(๕) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๔ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงนางสาวเจลิยา จันทรัตน์ ผู้อำนวยการกองกิจการสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา นางสาวเจลิยาให้ถ้อยคำ สรุปได้ว่า พยานมีหน้าที่ในการจัดการประชุมสภาฯ และประชุมคณะกรรมการสภาฯ รวมทั้งดูแล เรื่องสิทธิและสวัสดิการของสภาฯ ทั้งหมด พยานได้เชิญเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. มาให้ความรู้ในเรื่อง การยื่นบัญชีฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ใกล้เคียงพื้นที่ตำแหน่ง ปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่ได้เข้าร่วมรับฟังแต่อย่างใด

(๖) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๘๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงนายกม
เรื่องกูด อดีตรองนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา นายคมให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า
พยานได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจาก
ตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๓ ครั้ง โดยทราบจากเจ้าพนักงาน
ป.ป.ช. ที่ได้มาตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และมาให้ความรู้และแนะนำในเรื่อง
การยื่นบัญชีดังกล่าว

(๗) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๖ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงผู้ถูกร้อง
โดยผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่า มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินต่อผู้ร้อง ทั้ง ๓ กรณี คือ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง
มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เนื่องจากเคยรับฟังการบรรยายของเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. เกี่ยวกับการยื่นบัญชี ฯ
และได้ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว แต่ไม่ได้ยื่นบัญชีกรณีพ้นจาก
ตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เพราะคิดว่าไม่มีความสำคัญ และทราบว่าการไม่ยื่นบัญชี ฯ มีโทษทางอาญา
และห้ามเล่นการเมืองห้าปี แต่เห็นว่าเป็นโทษที่ไม่หนัก และคิดว่าจะไม่เล่นการเมืองท้องถิ่นอีก จึงไม่ได้
ยื่นบัญชี ฯ ในครั้งนั้น โดยมีเจตนาจะไม่ยื่นบัญชี ฯ กรณีดังกล่าวจริง สำหรับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช.
ที่ส่งมานั้น ได้สอบถามบุคคลในบ้านแล้วทราบว่า มีหนังสือส่งมาที่บ้านจริงแต่คิดว่าไม่ใช่เอกสารสำคัญ
จึงไม่ได้ใส่ใจและนำมาเปิด

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐
มีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร
ประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในตำแหน่ง
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูป
การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐
กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด

คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งหนังสือลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหนังสือดังกล่าว ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง เพียง ๒ ครั้ง คือ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นด้วยเหตุว่า เมื่อได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาจนครบวาระในตำแหน่ง ก็ได้ลงสมัครเลือกตั้งอีก ผู้ถูกร้องได้รับการศึกษาน้อย ทำให้ไม่สามารถเข้าใจในกฎหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ว่าต้องปฏิบัติอย่างไร และไม่ทราบว่า มีโทษทางอาญาถึงจำคุกด้วย ผู้ถูกร้องเข้าใจเพียงว่า ห้ามลงเลือกตั้งอีก การที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบก็ด้วยความช่วยเหลือของเพื่อนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่หลังจากผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งแล้ว ก็เลิกทำกิจกรรมทางการเมือง และไม่ได้พบเพื่อนอดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีก จึงไม่มีใครช่วยเหลือ ให้คำแนะนำจึงเข้าใจว่า ไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบอีกหลังพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงมีเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ บัญญัติว่า

“ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๑๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๕ (๓) มาตรา ๒๐๗ (๑) (๒) และมาตรา ๒๐๘ (๕) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ให้บทบัญญัติมาตรา ๑๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา นี้ ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้ออนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยได้ แต่ทั้งนี้ ต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

ข้อ ๓ บัญญัติว่า “กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ”

สำหรับประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ นั้น ได้ประกาศกำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาทเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบซึ่งตามคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องมิได้โต้เถียงเป็นอย่างอื่นฟังได้เป็นยุติว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามอายุสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๕๓,๔๔๘,๓๕๕.๖๑ บาท ซึ่งเข้าหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเป็น “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และมีผลทำให้ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๓ ครั้ง ด้วยกัน แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ เพียง ๒ ครั้ง คือ กรณีเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๓ และกรณีพ้นจากตำแหน่งก็ยื่นเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓ ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ นั้น ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแต่อย่างใด การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔

ที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องได้รับการศึกษาน้อย ทำให้ไม่สามารถเข้าใจกฎหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าต้องปฏิบัติอย่างไร การที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งก็ด้วยความช่วยเหลือของเพื่อนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่หลังจากพ้นจากตำแหน่งแล้วก็เลิกทำกิจกรรมทางการเมืองและไม่ได้พบอดีตเพื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีก จึงไม่มีใครให้ความช่วยเหลือแนะนำ จึงเข้าใจว่าไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ หลังพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี อันเป็นคำชี้แจงในทำนองยกความไม่รู้กฎหมายขึ้นเป็นข้อแก้ตัวนั้น เห็นว่า บทบัญญัติของมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อนุ้ตรวจการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๑๐ เรื่องการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอันมีหลักการสำคัญที่มุ่งประสงค์จะสร้างระบบตรวจสอบการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้มีความรัดกุมและเกิดประสิทธิผลในการตรวจสอบได้อย่างแท้จริง จึงกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว กับกำหนดให้ต้องยื่นพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ความในมาตรา ๓๓ ยังกำหนดกรอบเวลาให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยื่นบัญชี ฯ ถึง ๓ ครั้ง กล่าวคือ ครั้งแรก กรณีเป็นการเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่สอง กรณีเป็นการพ้นจากตำแหน่ง และครั้งที่สามซึ่งเป็นกรณีพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี ทั้งนี้ก็เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีข้อมูลในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าตลอดระยะเวลาที่ผู้นั้นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้น มีทรัพย์สินเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือไม่ หากมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้แจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้น หรือทายาทหรือผู้จัดการมรดกของเขา แล้วแต่กรณี ชี้แจงการได้มาของทรัพย์สินดังกล่าวเพื่อดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของ

แผ่นดินต่อไป ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการรวมทั้งกรอบเวลาที่มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ กำหนดให้ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมทั้งเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นกฎหมายพื้นฐานที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกคนต้องรับรู้ และตระหนักว่าเป็นหน้าที่ที่จะพึงต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ผู้ถูกร้องหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคนใดจะอ้างความไม่รู้กฎหมายเช่นนั้นขึ้นมาเป็นข้อแก้ตัว เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบตามกฎหมายไม่ได้ เพราะมีขณะนั้นกลไกการตรวจสอบการทุจริตประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ จะไม่เกิดประสิทธิผลต่อการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เลย ข้อแก้ตัวของผู้ถูกร้องตามคำชี้แจงจึงฟังไม่ขึ้น

อาศัยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้น จึงทำความเข้าใจในคำวินิจฉัยส่วนตนว่า นายเฉลิม เหล่าสุวรรณ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ